

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40549
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en les especialitats de serveis socioculturals i a la comunitat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Servei d'Estudiants-Màster	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	57 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en les especialitats de serveis socioculturals i a la comunitat	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DE RAMON FELGUERA, DAVINIA	120 - Educació Comparada i Història de l'Educació
JIMENEZ ANTOLIN, MARIA DEL CARMEN	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació
SENENT SANCHEZ, JOAN M.	120 - Educació Comparada i Història de l'Educació

RESUM

La matèria Innovació Docent i Iniciació a la Investigació Educativa en Serveis socioculturals i a la Comunitat està dissenyada perquè formi un tot amb les altres matèries del mòdul, Complementes per a la Formació Disciplinària i Aprenentatge i Ensenyament dels Serveis Socioculturals. En aquesta matèria s'aborda l'anàlisi de l'activitat dels professors de Serveis Socioculturals des de dues perspectives complementàries que són imprescindibles per a desenvolupar propostes eficaces i innovadores d'ensenyament d'aquestes assignatures:

- La innovació docent és una peça imprescindible per a la millora de la qualitat de l'ensenyament. La recerca de noves i millors formes d'ensenyament no ha de fer-se de manera intuïtiva, sinó fonamentada en coneixements didàctics que es tradueixin en metodologies d'ensenyament, procediments d'elaboració de materials per a l'aula i estils de treball en classe adequats a les característiques dels estudiants i dels continguts de l'especialitat. En aquesta matèria es plantejaran les línies actuals en la innovació docent i els recursos que poden utilitzar-se en la mateixa.

- La investigació educativa és un complement imprescindible per a l'adequat desenvolupament de la innovació docent. En aquesta matèria es farà una introducció a la investigació educativa i criteris de qualitat, revisant els seus principals mètodes, que ha de servir com base per a futurs aprofundiments dels professors mitjançant la seva participació en projectes d'innovació i investigació didàctica.

Al costat de les altres matèries que configuren els mòduls Genèric, Específic i Practicum, aquesta té com objectiu proporcionar al futur professor la formació necessària perquè sigui capaç d'analitzar críticament la realitat educativa que s'ha d'exercir la seva labor, de resoldre problemes d'ensenyament i aprenentatge en un entorn complex i canviant i d'intervenir en el context educatiu que li competeix, com professional reflexiu, innovador i eficaç.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous, o poc coneguts, dins contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per ell mateix amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar-hi alternatives i solucions.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- 1.- Conèixer els conceptes i característiques bàsics de la investigació educativa aplicats a la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 2.- Conèixer els models d'investigació educativa i la relació entre ells, i com integrar-los en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 3.- Saber les fases del Procés General d'Investigació Educativa i implementar-les en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 4.- Conèixer els diferents dissenys d'investigació educatius i les seves característiques, i integrar-los en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 5.- Ser capaç d'analitzar críticament informes i projectes d'investigació educativa, a partir dels criteris de qualitat de la investigació educativa, i inserir-los en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 6.- Dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació educativa, tant en l'aula com en el centre, per a la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 7.- Dissenyar i implementar una investigació educativa relacionada amb la docència dels Serveis Socioculturals.
- 8.- Actuar èticament en la investigació educativa: ser ètic amb un mateix i amb els altres.
- 9.- Iniciar als estudiants en el disseny de materials d'ensenyament dels serveis Socioculturals dintre de la Formació Professional, aplicant metodologies innovadores mitjançant l'adequada combinació de continguts i de Didàctica d'aquestes matèries.
- 10.- Aprendre a planificar, dissenyar, organitzar, desenvolupar i avaluar propostes innovadores d'ensenyament dels Serveis socioculturals.
- 11.- Conèixer les principals metodologies utilitzades en un ensenyament secundari innovadora, així com les seves repercussions a nivell de materials i espais-temps.
- 12.- Estar al corrent del plantejament de les competències bàsiques en l'educació secundària i les seves conseqüències respecte a metodologies i professorat.
- 13.- Introduir als futurs professors en les principals metodologies d'investigació en Didàctica de la Intervenció socioeducativa i estudiar els criteris actuals de qualitat de la investigació en aquest àrea.

14.- Presentar **les principals** línies d'investigació en Intervenció socioeducativa relacionades amb **l'especialitat** de Formació Professional que desenvolupem.

15.-Conèixer **les fonts** d'informació **sobre aquestes** línies d'investigació (en particular **les disponibles** en internet) i estudiar **els resultats** d'investigacions **més rellevants**.

16.-Analitzar **els recursos** que pot utilitzar el professor de Formació Professional en **aquesta** especialitat dintre de **les classes** de la seva especialitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La investigació educativa.

Objectius. Models de l'investigació educativa i la seua relació. Aplicació a la docència dels Serveis socioculturals.

2. Procés general de la investigació educativa.

Plantejament del problema. Revisió de la literatura. Formulació d'objectius i hipòtesi: variables. Disseny de la investigació. Selecció de les unitats d'anàlisi. Mètodes de recollida de la informació: escales de mesura i criteris de bondat de la mesura. Anàlisi de la informació. Conclusions. L'informe d'investigació. Aplicació a la docència dels serveis socioculturals.

3. Criteris de qualitat de la investigació educativa.

Perspectiva quantitativa. Perspectiva qualitativa. Aplicació a la docència dels serveis socioculturals.

4. Dissenys en Investigació educativa.

Característiques i classificació del dissenys. Aplicació a la docència dels serveis socioculturals.

5. Projectes i informes en Investigació educativa: disseny, desenvolupament i anàlisi.

6. La innovació docent en els serveis socioculturals

Criteris d'innovació. Metodologies preferents en l'ensenyament dels serveis socioculturals: el aprenentatge cooperatiu, les metodologies lúdiques, la investigació acció, projectes, resolució de problemes. Recursos i materials.

7. Repercució del plantejament de les competències bàsiques en l'educació.

Història i plantejament general de la CCBB. Anàlisi de les competències en l'especialitat de serveis socioculturals. Plantejaments bàsics de la programació en competències.

8. Fonts de documentació en intervenció socioeducativa.

Webs de recursos. Associacions. Publicacions. Bibliografia.

9. La formació i investigació dels professionals dels serveis socioculturals en una perspectiva internacional.

Plantejaments. Models formatius. Associacions internacionals. Disseny i desenvolupament de projectes. Espais i estratègies per a la formació continua i el desenvolupament professional.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	42,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes tindran un caràcter **teòric-pràctic**, en el qual es incorporà **tant la teoria com la pràctica de forma conjunta**. Per tant, en funció de **les** competències, dels **objectius** d'aprenentatge i dels **continguts** s'utilitzaran diversos mètodes d'ensenyament: metodologia expositiva, **treball** cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats **pràctiques** i d'aplicació individuals i grupals, etc.

S'emprarà **una** metodologia participativa i **dinàmica** amb **la** finalitat de promoure **la** implicació i **la** participació de **les** alumnes i **els** alumnes en **les** classes, incloent explicacions del professorat **per** a clarificar **els** **pressupostos** teòrics. Per això, es fomentarà l'aprenentatge cooperatiu **per** a l'**elaboració** d'un **treball** o treballs **sobre** **continguts** de **la** matèria. Es desenvoluparan **debats**, treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb **la** professió **docent** i amb **la** temàtica de **la** matèria.

Cada **docent** especificarà **els** **materials** i textos **que** caldrà llegir i comentar **per** a l'**estudi** de **la** matèria. Això s'indicarà a l'alumnat al començament de **la** matèria.

AVALUACIÓ

La normativa del màster **determina** el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria **l'assistència** a **les** classes i **altres** activitats lectives **que** es **programen** en **aquesta** matèria. En **la** qualificació **final** en **les** dues convocatòries anuals d'examen es valoraran **la** participació en **la** **dinàmica** de classe i **els** treballs presentats al llarg del curs.

L'avaluació de l'**adquisició** de **les** competències per **part** de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions (proves orals i/o escrites, treballs individuals, treballs en grup, etc.), vinculades a **les** diferents activitats **que** **els** alumnes desenvoluparan en el mòdul.

Els professors dels dos blocs de **l'assignatura**, -Investigació i Innovació-, concretaran en classe, **les formes**, procediments i ponderació dels diversos instruments d'avaluació.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ADELL, J. (1998): "Redes y educación". En J. de PABLOS y J. JIMÉNEZ (Coords.): Nuevas Tecnologías, Comunicación Audiovisual y Educación. Barcelona: CEDECS. 177-212.
- AGUADED J.I. Y MARTÍNEZ-SALANOVA, E. (1998); «Medios, recursos y tecnología didáctica para la formación profesional ocupacional». Edita Facep. Federación Andaluza de Centros de Estudios Privados.
- AGUERRONDO, Inés. Formación de docentes para la innovación pedagógica. Seminario Internacional Los Formadores de Jóvenes en América Latina. OIE.
- ALMERICH, G., ORELLANA, N. SUÁREZ, J.M., ALIAGA, F. M. Y BO, R. M. (2010). Iniciación a la Investigación Educativa para el profesorado de secundaria. Valencia: Palmero Ediciones.

- BISQUERRA, R. (2000). Métodos de Investigación Educativa. Guía práctica. Ceac. Barcelona.
- BISQUERRA, R. (2004). (Coord.) Metodología de la Investigación Educativa. La Muralla. Madrid.
- CABERO, J. (2000); "Las Nuevas Tecnologías de la Información y Comunicación: aportaciones a la enseñanza". En Cabero, J. (editor): Nuevas Tecnologías aplicadas a la educación. Síntesis. Madrid.
- CASAL, Joaquín; COLOMÉ, Francesc; COMAS, Mercé (2003); La interrelación de los tres subsistemas de formación profesional en España. Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo. Madrid. Disponible en: http://www.oei.es/pdfs/interrelacion_subistemas_fp_espana.pdf
- COHEN, L. Y MANION, L. (1990). Métodos de Investigación Educativa. La Muralla. Madrid.
- DOMÍNGUEZ, G. (2000). Las nuevas tecnologías y la formación continua. Más allá de instrumentos o herramientas. Hacia una nueva cultura de la formación y su organización. En J. CABERO y otros (Coords.). Y continuamos avanzando. Las nuevas tecnologías para la mejora educativa. Kronos. Sevilla.
- ELICHIRY, N. (1998); Sistematización de proyectos educativos innovadores financiados por la Fundación Kellogg en Argentina. Fundación W. K. Kellogg. Buenos Aires.
- ELLIOT, J. (1993). El cambio educativo desde la investigación-acción. Morata. Madrid.
- INSTITUTO NACIONAL DE LAS CUALIFICACIONES (2008); Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales. Ministerio de Educación y Ciencia Instituto Nacional de las Cualificaciones (INCUAL). Madrid. Disponible en: http://www.mepsyd.es/educa/incual/pdf/CNCP_03_08_esp_ing.pdf
- LATORRE, A., DEL RINCÓN, D., Y ARNAL, J. (1996). Bases Metodológicas de la Investigación Educativa. Hurtado ediciones. Barcelona.
- MCMILLAN, J. H. Y SCHUMACHER, S. (2005). Investigación Educativa. Pearson Educación. Madrid.
- NEIRA, Domingo (2004); Innovación vs Globalización. Tórculo Ediciones. Santiago de Compostela.
- RODRÍGUEZ, G., GIL, J. Y GARCÍA, E. (1996). Metodología de la Investigación Cualitativa. Aljibe. Málaga.
- SANDÍN ESTEBAN, M. P. (2003). Investigación Cualitativa en Educación. Fundamentos y tradiciones. McGraw-Hill. Madrid.
- STENHOUSE, L. (1987). La investigación como base de la enseñanza. Morata. Madrid.
- TÓJAR HURTADO, J. C. (2006). Investigación Cualitativa. Comprender y actuar. La Muralla. Madrid.
- VÉLEZ VALERO, Rosi y FERNÁNDEZ GARRIDO, Mª Llanos (2003); Servicios a la comunidad. Integración Social. Editorial MAD. Sevilla
- VV. AA. (2003); Servicios a la comunidad. Supuestos prácticos. Editorial MAD. Sevilla.
- WALKER, R. (2002). Métodos de investigación para el profesorado. Técnicas de evaluación. Morata. Madrid.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1.- Continguts

Es mantenen tots els continguts inicialment programats en la guia docent

2.- Volum de treball i planificació temporal de la docència

La guia docent preveia 48 hores de classes teòric/pràctiques presencials, així com 102 hores no presencials d'assistència a esdeveniments i activitats externes, treball en grup, treball individual, estudi autònom, lectures, preparació de classes i preparació d'avaluació.

Les activitats presencials es reorganitzen aprofitant diversos formats virtuals en què es prima la qualitat dels continguts i la interacció entre els estudiants i amb les professores. Així, s'utilitzaran videoconferències sincròniques, asincròniques i presentacions. Es mantenen les tutories per mitjà de comunicació telemàtica amb l'alumnat a través de correu electrònic i Aula virtual. D'altra banda, es podran obrir fòrums de debat sobre les lectures i continguts dels temes i s'habilitaran tasques pautades en aula virtual.

Per tant, el volum del treball es distribuïx de la manera següent:

Pràctiques en aula 19

Classes de teoria 19

Tutories reglades 4

Treballs en grup 4

Altres activitats 2

Elaboració de treballs en grup 20

Elaboració de treballs individuals 40

Estudi i treball autònom 42

3.- Metodologia Docent

- . Es pujaran a l'Aula Virtual materials per a comprendre cada un dels continguts, sent els mateixos ja previstos en la guia original per a la docència presencial i completant-los amb més documents.
- . Es proposaran activitats per Aula Virtual per mitjà de creació de tasques que han de completar en funció dels temps acordats.
- . Es realitzaran videoconferències síncrones i asíncrones en l'aula virtual utilitzant com a suport principal Blackboard Collaborate.
- . Es podran pujar a l'Aula Virtual transparències.
- . Es podrà potenciar la utilització del fòrum de l'aula virtual per a debatre sobre continguts de l'assignatura.
- . Es mantindran les tutories virtuals a través del correu electrònic, complementades amb videoconferències si fóra necessari.
- . S'intercanviaran correus electrònics amb el delegat de la classe per a conèixer la visió general del grup, així com dubtes y/o reflexions.
- . Es comprovarà que tots els estudiants disposen de mitjans per a treballar virtualment i si es detecta alguna dificultat es podrà resoldre de manera individual.

4.- Avaluació

L'avaluació serà fonamentalment continua a través de treballs, exposicions, la participació presencial en les activitats de classe i de cara a la segona convocatòria l'examen, si es dóna el cas de no haver realitzat les activitats previstes en l'avaluació contínua. L'avaluació es planteja des d'una previsió de docència presencial, adaptant-se al format virtual si les circumstàncies ho requeriren.

S'incrementarà la preparació de les activitats realitzades per l'alumnat de manera autònoma a partir de la lectura de materials, exposicions i debats en l'aula virtual, així com de la prova escrita on-line. Tant en les pràctiques com en la prova, l'alumnat ha de demostrar el domini i capacitat de síntesi dels continguts teoricopràctics sobre la matèria a partir dels materials pujats a l'aula virtual i que considerin pertinents en un temps limitat per a això. S'afavorirà en tot moment el treball col·laboratiu entre estudiants, de manera que durant el període de classes hi hagi relació amb els companys i companyes i amb el professorat.

